

Het PAROOL

Politie zat fout met vergunning Tristan

4

Gbagbo

Oud-president Ivoorkust krijgt eerlijk proces

7

Riccardo Tisci

De nieuwe leider van Givenchy

OPGERICHT IN HET OORLOGSJAAR 1940 - 71STE JAARGANG NR 20.393

In de stad ligt een IJburg braak

■ 450 hectare blijft in elk geval voorlopig onbebouwd ■ GroenLinks en SP: laat mensen daar tijdelijk iets leuks mee doen

JOOST ZONNEVELD

AMSTERDAM - In Amsterdam ligt een gebied zo groot als het huidige IJburg, ongeveer 450 hectare, langdurig braak, terwijl je er zo woningen op kunt bouwen.

Dat zeggen de architecten Tom Bergevoet en Maarten van Tuijl na on-

derzoek in Amsterdam, Zaanstad en Amstelveen.

Wethouder Maarten van Poelgeest (GroenLinks) zegt niet te schrikken van de enorme lappen grond die onbebouwd blijven. "Je hebt altijd een deel van de stad dat even braak ligt, al is het niet aanvaardbaar zo veel grond ongebruikt te laten liggen."

GroenLinks en de SP stelden on-

langs voor het tijdelijke gebruik van braakliggend terrein te stimuleren. Tamira Combrink (GroenLinks): "Braakliggende grond met een hek eromheen heeft een negatieve uitstraling. Het is beter als mensen daar tijdelijk iets leuks mee doen."

De gemeente brengt in kaart welke gebieden de komende vijf jaar niet zullen worden bebouwd en waar

duidelijk iets mee kan worden gedaan. Dat kan van alles zijn, van buurttuinen tot festivalterreinen of picknickplekken. GroenLinks en de SP willen dat 'een terreinenloos' eigenaren van grond en buurtbewoners daartoe bij elkaar brengt.

Volgens Bergevoet en Van Tuijl ligt grond nu vaak permanent braak. "Ook voor de crisis hadden we een

gebied zo groot als Texel dat in Nederland gemiddeld tien jaar braak lag. Dat komt doordat het ontwikkelen van gebieden te ingewikkeld is geworden. We moeten naar een stedenbouw toe vanuit de behoefte van de gebruikers, de bewoners."

■ Pagina 14: Blij met de woeste, lege gronden

Blij met de woeste, lege gronde

Buurttuinen, speelvelden en bamboebossen. Ideeën zijn er genoeg voor braakliggende terreinen in de stad.

tekst JOOST ZONNEVELD
foto JEAN-PIERRE JANS

Spelen op het Reimersveld, in de Reimerswaalstraat in Osdorp, een stuk land waar in het kader van de stadsvernieuwing zou worden gebouwd, maar waar de recessie het werk

Tuinbonen, klimcourgettes en gojibessen. Dat is wat Lotte Klaver in haar stukje tuintje aan de Rustenburgerstraat kweekt. Twee keer per week onderhoudt ze haar bloemen, groenten en kruiden in Vrijstaat Swomp, een gekraakt stuk braakliggend terrein in De Pijp waar het geplande schoolgebouw maar niet van de grond wil komen. “Deze tuin intrigeerde me al langer en tijdens een open dag ben ik eens gaan

kijken,” zegt Klaver, die met veel plezier in dezelfde straat woont, maar alleen over een klein balkon op het noorden beschikt.

Drie jaar al gebruikt een handvol krakers en buurtbewoners het terrein. Naast een pipowagen, een strohuis en zelfgebouwde hutten ligt de tuin. Kraakster Alex: “We willen laten zien hoe je zelfvoorzienend kunt zijn, midden in de stad. En juist in een buurt als De Pijp is veel behoefte aan groen.” Alex be-

nadrukt dat als er een duidelijk plan voor een school is waar de buurt achterstaat, de krakers zonder morren van het terrein vertrekken.

De kraakster spreekt regelmatig mensen die langs het bouwhek lopen en vertellen dat ze in hun buurt ook graag een tuin op braakliggend terrein willen beginnen. “Maar kraken, dat durven de meeste mensen niet.”

De kans is echter groot dat die mensen in de komende tijd ook legale mogelijkheden krijgen om ongebruikte zandvlaktes als buurttuin in te richten. De gemeente en woningcorporaties zien er, gezien de crisis op de woningmarkt en vertraging in de woningbouw, ook de noodzaak van in.

Uit een ruwe schatting van de architecten Tom Bergevoet en Maarten van Tuijl blijkt dat in groot Amsterdam ongeveer 450 hectare grond braak ligt, net zo groot als het huidige IJburg. In buurten waar de vernieuwing is stilgevallen, kan braakliggende grond een negatief effect op de buurt hebben. Het is bijvoorbeeld voor Ymere reden geweest in de Reimerswaalbuurt, waar de verkoop van woningen te-

genvalt, het bouwhek weg te halen en van het Reimersveld een stuk tijdelijk openbaar groen te maken. Dat verdwijnt weer als de geplande woningen verkocht worden, maar wanneer dat is, is onduidelijk.

Ook grote vernieuwingsgebieden – zoals een deel van het Zeeburgereiland, waar de bouw van woningen op de lange baan is geschoven – komt in aanmerking voor tijdelijk gebruik. IJburger Philip van Traa is daarover met de gemeente in gesprek. “Ik zou daar een bamboebos willen laten groeien. Bamboe groeit enorm snel, tot wel twaalf meter hoog. Dat is spectaculair in de stad en het kan een mogelijkheid zijn het Zeeburgereiland als plek te laten leven. Als je daar tien keer een feest geeft, heeft dat veel meer im-

pact dan een paar grote borden langs de weg.” Het is het Blijburg-effect, naar het strand dat IJburg ooit op de kaart zette.

“Het voordeel van bamboe is dat je het zo nu en dan kunt kappen en gebruiken als biomassa. Zo kun je misschien twee trams van energie voorzien. Het levert geld en een goed imago voor de stad op.”

Van Traa ziet ook een andere manier van stedelijke ontwikkeling voor zich. “Als de gemeente een deel van het terrein wil bebouwen, haal je gewoon een hap van het bos af. Op die manier kun je een stad organisch laten groeien. Of je verplaatst het bos naar een ander braakliggend terrein.”

Ondernemer Van Traa benadrukt dat hij niets aan het plan hoeft te

Reimersveld, Nieuw-West

De vernieuwing van de Reimerswaalbuurt in Nieuw-West loopt onder invloed van de crisis op de woningmarkt vertraging op. Het eerste van negen woningblokken, met sociale huurwoningen en een brede school, is onlangs opgeleverd. Maar het tweede blok, met 42 koopwoningen, krijgt Ymere maar niet verkocht. Ymere besloot kort na de sloop van het oude woonblok de bouwlocatie een tijdelijke groene bestemming te geven. Elfriede Bruynder, gebiedsregisseur Reimerswaalbuurt: “Als het braak ligt, loop je het risico dat de buurt snel achteruitgaat. Dit soort buurten zijn kwetsbaar.” Van het Reimersveld is in samenspraak met bewoners een ontmoetingsplaats gemaakt. Het veld van ongeveer honderd vierkante meter heeft een trimparcours, picknicktafels, narcissen en in de zomer een volleybalveld. Bruynder: “We hebben hier een vliegerfeestje georganiseerd en volgende week zijn er een skelterparcours en een thee ceremonie. Daar komen veel bewoners op af.” De gebiedsregisseur realiseert zich wel ‘dat bewoners uit de sloopwoningen vooral bezig zijn met hun toekomst’. De hoogzwangere Serena Remers, die al jaren in een sloopwoning woont: “Ik laat de hond wel eens op het veld rennen, maar dat is het wel. Ik maak me veel meer zorgen over ons huis, dat begeeft het.”

De Bongerd, Noord

De eerste woningen in De Bongerd zijn vijf jaar geleden al opgeleverd, maar de bewoners wonen nog steeds in een half voltooid wijk. “Het gaat nog jaren duren voordat de wijk eindelijk af is,” zegt Frank Brouwer, voorzitter van de bewonersvereniging. Om sociale onveiligheid en armoedige uitstraling tegen te gaan, hebben de bewoners een deel van de bouwgrond in gebruik genomen als speelplek. “Maar formeel is het bouwterrein van het projectbureau, dat ook geen geld heeft voor onderhoud van de speeltoestellen. De vraag is wie verantwoordelijk is als een ongeluk gebeurt. Maar ja, als je over dat soort dingen gaat nadenken, gebeurt er niets.”

en in de stad

k heeft doen stilvallen.

verdienen. "Ik wil er tijd in stoppen en ik kan ook vrijwilligers vinden die willen helpen planten. Maar investeren, dat gaat me te ver."

Ook de gemeente is niet plan veel geld te steken in tijdelijke initiatieven. Wethouder Maarten van Poelgeest: "Het geld is op, we hebben een enorm tekort. Tegelijk zullen we niet de hoofdprijs vragen voor het gebruik van gemeentegrond voor tijdelijke initiatieven." Ook wil de wethouder per geval bekijken of in-

frastructuur en nutsvoorzieningen eerder aangelegd kunnen worden.

Volgens Van Tuijl is het vooral van belang dat de gebruiker – ten koste van de ontwikkelaar – op de voorgrond komt te staan en dat mag best met een beetje burgerlijke ongehoorzaamheid. "Wat let omwonenden om bloemenzaden over een braakliggend terrein uit te strooien? Alleen dat al kan op simpele wijze een groot verschil in de buurt maken."

En als tijdelijke gebruikers niet meer weg willen?

Hoe zorg je ervoor dat tijdelijke gebruikers op een gegeven moment weer vertrekken? Tamira Combrink (GroenLinks) ziet niet zo'n probleem. "Een tijdelijke buurttuin is beter dan een stuk ongebruikte grond. Als er gebouwd moet worden en bewoners willen zo'n tuin behouden, moet de gemeente met bewoners op zoek naar alternatieven in de omgeving."

Maar dat is niet altijd eenvoudig. In het Oostelijk Havengebied bijvoorbeeld is nauwelijks ruimte voor nieuwe openbare ruimte. Bewoners van het schiereiland Sporenburg hebben zich dan ook tot aan de Raad van State verzet om de bouw van Fountainhead te voorkomen en het tijdelijke trapveldje voor de buurt te behouden. Uiteindelijk haalden de bewoners bakzeil, maar de bouw van het appartementencomplex is vanwege de crisis nog niet begonnen.

Dat de angst voor tijdelijk gebruik groot is, merkten de architecten Bergevoet en Van Tuijl toen zij een voorstel voor een tijdelijke groene sportvoorziening aan de Zuidas met het projectbureau bespraken. "We kregen als antwoord dat dat idee té goed was. Ze waren bang dat sportveld voor de buurt nooit meer weg te krijgen. Het gevolg? Een zandvlakte met een hek eromheen."

schuim

Wat: boekpresentatie #Sterrenchefs.

Waar: landgoed Duin & Kruidberg, Santpoort.

Wie: Jacqueline Govaert, Ron Blaauw, Marcel Hayes, Margot Janse, Wilco Berends, Hans van Wolde, Alain Alders, Rog r Rassin, Dennis Jong, Edo Brunner, Suzan Schapendonk, Carsten Klint, Akira Oshima.

Waarom: sterrenkoks staan in the picture.

Wanneer: maandag 11 april, van 13.00 tot 18.00 uur.

Waardering: YYYYY

Stukje karnemelk

'Het is niet echt een receptiewijn,' zegt iemand terwijl hij de wijn in het glas laat walsen. "Proef je dat stukje karnemelk achterin?" Hij zal er best verstand van hebben, maar van dat 'stukje karnemelk' heeft niemand last. Bovendien valt deze partij niet onder de noemer receptie. Het is eerder een cocktailparty zonder dresscode, met ontspannen gezichtjes in plaats van zenuwen of de jurk nog op zijn plaats zit.

De jonge Daniel Maissan kreeg 120 Nederlandse sterrenkoks zo ver dat zij zich met bosuien in de neus of een slakrop op de kop lieten fotograferen. "Ik ben goed in ouwehoeren met mensen en ik denk dat het daarom gelukt is," zegt Daniel alsof hij bij de slager een onse gehakt heeft geregeld. Zijn talent voor fotografie, zijn oog voor detail en zijn vermogen ergens vol voor te gaan hebben zijn 'geouwehoer' zonder

Met bosuien in de neus of een slakrop op de kop

twijfel een handje geholpen.

Landgoed Duin & Kruidberg is in de stralende zon op zijn best en de gasten worden in de watten gelegd door het hardwerkende personeel. De crème de la crème van culinair Nederland vermaakt zich opperbest met een glaasje op hout gerijpte 'karnemelk' en een goed gesprek.

Elk kwartier hoor je op het drukke terras een luid gegil van blijdschap als een nieuwe versnapering de hoek om komt. Ook hoofdpersoon Daniel, voor wie eten voorheen puur *a source of energy* was, eet zijn vingers erbij op. Fraai opgemaakte rauwe makreel, kaascoquilles van geit en schaaap en heldere oesters verdwijnen in de gulzige monden van sterrenchefs en andere levensgenieters.

De mensen van Uitgeverij Unieboek/Het Spectrum kijken elkaar na afloop tevreden aan. Uitgever Suzanne Schapendonk wijst trots naar de man die de laatste gast blij maakt met een handtekening: "Ik krijg veel mailtjes van mensen die denken dat ze een goed idee hebben en dan is het een verademing als zich ineens een Daniel Maissan meldt."

CHARLOTTE VAN DRIMMELEN

Feestje? Schuim@parool.nl

Regisseur Michiel van Jaarsveld (l), filmproducent Danielle Guirguis en Willem Bisseling, de literair agent van Daniel Maissan, hebben plannen voor een verfilming van het boek.

Maker Daniel Maissan van #Sterrenchefs: 'Ik ben goed in ouwehoeren met mensen.'

Journalist Cuno van 't Hoff (l) en Hans van Wolde van Beluga in Maastricht wachten op de bitterballen.

Margot Janse, chef-kok in Zuid-Afrika, en acteur Edo Brunner hebben een leuke middag.

Marcel Hayes van De Burge-meester in Linschoten.

De uitgever van het boek, Suzan Schapendonk.

Zangeres Jacqueline Govaert met de broer van Daniel, Ivo Maissan.

Akira Oshima van Hotel Okura.